

וקראת לשבת עיונג

אלון מרני בפאכע באקציע וואסוואל פלאנץ

גליון מס' 791

פרשת פקודי

שבת החודש

כ"ט אדר התשפ"ה

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהג בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברוחניות ובגשמיות

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

הילדה השתנתה ללא היכר

באחד הימים עלה אל לשכתו של מרן זצ"ל מנהל בית ספר לבנות ממקורביו של מרן, בכדי להתייעץ עם מרן אודות אחת הבנות שהגדישה את הסאה בהתנהגותה המופרעת והזולה, ולא נותרה ברירה אחרת מלבד הרחקתה מבית הספר.

כפי שהנכם מבינים לבד, בעיני מרן לא היתה זו אופציה קיימת בכלל להרחיק את הנערה מכותלי בית הספר, אך בקשתו לשוחח עם הילדה הפתיעה את המנהל, שהרי כבר מוצו כל האפשרויות המקצועיות למען ילדה זו, ומה יוכל מרן להוסיף ולהצליח במקום שהם נכשלו.

הגיעה הילדה אל ביתו של מרן, הושיבה מרן על כסא, ובקול רך שעד מהרה הפך לקול בכי שופע דמעות דיבר על לבה שתחדול ממעשיה, ותעלה על דרך המלך, גם דמעותיה של הילדה החלו לגלוש בהדרגה על לחייה, וכשיצאה מן החדר בפנים סמוקות ועינים דומעות, ניכר היה שאינה אותה ילדה שנכנסה אל החדר. ואכן מאותו יום עלתה הילדה והתעלתה, לימים הקימה את ביתה עם בן תורה, וכיום הינה אחת המורות באותו בית ספר שממנו עמדה להיות מסולקת.

דמעות בדמעות נגעו

דמעות אלו לא היו דבר חריג בחדרו של מרן זיע"א. כאב רחום הכואב בצער ילדיו הזיל מרן דמעות כמים על המאורעות הקשים שהיו משכימים ובאים לפתחו, כשהוא מעודד ומלטף, מברך ומשתתף בצערם, כך שהיו יוצאים כולם בשמחה ובטוב לבב.

באחד מימי ששי, עמד בפתח לשכתו של מרן זיע"א בחור "נושר", לא היה קשה להבחין באיזה תהום עמוקה נמצא אותו בחור, חזותו החיצונית הסגירה את מהותו הפנימית, אך כאשר מרן זיע"א קלט את דמותו של בחור זה, קרא אליו בחיבה "בוא חביבי, שב לידי".

ניגש הנער והתיישב על הכסא הסמוך למרן, הוא הרכין את ראשו על "ברכי יוסף" ברכיו של מרן זיע"א, ידיו הענוגות של מרן ליטפו את לחייו של הבחור, ובמשך דקות ארוכות בירכו מרן בחום וברגש מעומק לבו כשמעיניו זולגות דמעות, ויבבותיו של הבחור נשמעות בקול, כשכל גופו רועד וגרונו נשנק מנככי. כך נמשך המחזה המרטיט עד שמרן נרגע מבכיו, הוא בירך את הבחור ונפרד ממנו לשלום. משיצא הבחור, נשען מרן באפיסת כוחות על כסאו, ודמעותיו המשיכו לגלוש על מורד לחייו עוד זמן מה, עדות לאהבת ישראל אמיתית שלא ידעה גבולות.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום ואור ואלק שלום"א

הקצף והלהבה

לא מכבר התפרסם נתון רשמי: שבעים אחוז מבתי האב בישראל חיים על משיכת יתר, נמצאים בירתת חובה. שבעים אחוזים פוחדים משיחת טלפון ממנהל הסניף, המודיע שאינו יכול לכבד עוד צ'קים, ומזהיר מפני הגבלת חשבון או אז ממהרים לגייס סכום כלשהו, להוריד את המפלס. למה הדבר דומה? המבוגרים שבנינו זוכרים את התקופה שלפני החלב המפוסטר. שהיו קונים חלב מן הכד ומרתחים על פתיליה. כשהחלב היה רותח הוא היה מבעבע וקופץ וגולש. רק שוטה יטפל בגלישה, הפיקח יכבה את הלהבה... הפיקח יחסל את יתרת החובה על כל הריביות, ולא יסתפק בהורדת הקצף, גלישת האוברדרפט... ורבים, כה רבים, חושבים: הלוואי והיינו פטורים מעונשם של איזמים אלו, של שיחות הטלפון המזהירות ומלחיצות...

האמנם?! לו לא היו אזהרות אלו, אילו היינו שאננים וממשיכים לפזר צ'קים, והבנק היה מכבדם בלא גבול – לאיזה סחרור היינו נקלעים? עד פשיטת רגל חלילה וחס! אכן כן – וכך הוא גם במישור הרוחני. "אלה פקודי המשכן, משכן העדות" – רמז למשכן שנתמשכן בשני חורבנות על עוונותיהם של ישראל, שאין הקדוש ברוך הוא מתעלם עד שהסאה תוגדש, אלא נפרע מעט מעט, בצער קטן פה, עגמת נפש שם, נזק קטן, הפסד זעיר, שיהיו לכפרת עוונות ויקזזו מעט את הקצף, פשוטו כמשמעו. ששופך חמתו על עצים ואבנים, ולא על הנפשות, בחורבן בית המקדש. בבחינת משכון, שהוא פירעון חילופי. ונספר סיפור. חבר נעורים היה לשלמה המלך. מפעם לפעם היה עולה מכפרו לירושלים, לשיחת רעים עם המלך. יום אחד התמרמר: אין זו חברות אמת. שלמה המלך יודע שפת החיות והבהמות, ושומר ידיעתו לעצמו. תבע שילמדו. אמר לו שלמה: "זו מתנה שקבלתי ממרום, אם תהיה זכאי, יתנו גם לך". אבל החבר לא התרצה. גם לא כשהזוהר שידיעת שפתן עלולה להיות לו לרועץ. הכריח את שלמה ללמדו, ושב באושר לכפרו.

ביקש לרתום את השוורים למחרשה, שמע שהשוור אומר לרעהו: "האין בעל הבית יודע שהגשמים יתמהמהו, וכדאי לחכות לחודש הבא?"

מיד התייר את השוורים. הכל זרעו וגרעיניהם נרקבו. הוא זרע כעבור חודש, וקצר יבול מבורך. בא לזרוע חטים, ושמע את הציפורים תמהות: "האין איש זה יודע שהחטים לא יצליחו השנה, אלא רק השעורים?" הכל זרעו חטים ונשדפו, הוא זרע שעורים והצליח.

הלך מהצלחה להצלחה, והקפיד על חברו, המלך שלמה: "מדוע סירב ללמדני, מדוע היתה עיני רעה בהצלחתי? מה טוב שהתעקשתי ולמדתי מפיו!"

יום אחד שמע את התרנגולת שואלת: "אישי היקר, מדוע כרבולתך שמוטה? מה לך עצוב?" ענה התרנגול: "ואיך לא אתאבל, אם בעל הבית עומד למות!"...

הדברים הממוהו. עד עתה, מצא לכל דבר עצה. לא ירע החודש, ירע בחודש הבא. לא ירע חטים, ירע שעורים.

אבל מה עושים עתה? נזכר, שחברו הוא החכם מכל האדם! עלה על סוסו ודהר לירושלים. התפרץ אל הארמון וקרא: "הושיעה, המלך! עומד אני למות הבה עצה..."

"הבלים תדבר", הרגיעו שלמה. "כבר כתבתי בספרי (קהלת): כי לא ידע האדם את עיתו..."

"אבל אני יודע", יבב. "התרנגול אמר... נזכר שלמה המלך: 'יודע אתה את שפתם! אמרתי לך שאין זה לטובתך'... תמה: 'אם לא הייתי יודע את שפתם, הייתי מת מיתה חטופה!'"

ושלמה אמר: "לא כן הדבר! אם לא הייתי יודע, היית חי עד זקנה ושיבה! ראה נא, הרי אין אדם מושלם. אבל מה, עובר האדם עבירות פעוטות, והבורא מנחית עונשים קלים, ואיכשהו החשבון מתאזן. אבל אתה, מהעונשים התחמקת, ועבירות המשכת לעבור, עד שנגדשה הסאה..."

אבל יש דרך אחרת, הרבה יותר קלה, והרבה יותר יעילה: לכבות את הלהבה – לשוב

בתשובה!...

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"אלה פקודי המשכן משכן העדות" (לה, כא).

בעיר אחת, גר עשיר גדול בעל נכסים רבים, ולו בת יחידה כלילת המעלות. חיפש העשיר חתן לבתו ומצא בחור מופלג בתורה וביראת שמים, אלא שהיה הבחור עני בין עניים. הביט העשיר על מעלותיו של הבחור, ונוכח כי אין כמותו בכל העיר, על כן החליט כי אותו יקח לחתן. כעבור ימים אחדים, נערכו התנאים ברוב פאר והדר. בעיצומה של השמחה, פנה אביו של החתן אל אבי הכלה ושאל: מנהג מקובל בעת כתיבת התנאים להתחייב על סכום כסף כבטחון לקיום התנאים. האם גם אתה מוכן להתחייב כן? ודאי – השיב העשיר – אני מתחייב לתת סך של עשרים זהובים כעירבון לקיום התנאים. מדוע אין העשיר מבקש גם הוא דמי בטחון ממחותנו העני? שאל אחד הקרובים את רעהו. שוטה שכמותך! – השיב האיש – האם העני יצא מדעתו עד כדי כך שיבטל שידוך עם עשיר כזה? האם צריך עירבון לכך?... לימים ביטל העני את השידוך!... כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד מדובנא – המשכן הוא כעירבון שנתן הקדוש ברוך הוא לבני ישראל על קיום הבטחתו לבנות להם את בית המקדש השלישי לעתיד לבוא, אבל מאת בני ישראל לא ביקש מאומה כעירבון, שהרי לא יעלה על הדעת שהם אלה שיפרו התקשרות כזו עם מלכו של עולם! אולם, למרבה הבושה, דוקא בני ישראל הם אלה שהפרו את הקשר כאשר הם חוטאים כלפי הבורא יתברך. וזה – סיים המגיד – מה שכתוב בנחמיה (א, ז): "חבל חבלנו לך", בני ישראל לקחו משכון מאת הקדוש ברוך הוא, אולם נתהפך הדבר, "ולא שמרנו את המצות ואת החקים ואת המשפטים אשר צוית את משה עבדך"!!!

"כאשר צוה ה' את משה" (לט, א)

בפרשה זו - אמר הצדיק רבי אליהו מישקובסקי - אנו מוצאים פעמים רבות שהכתוב חוזר ומציין שמשה רבינו עשה כך "כאשר צוה ה' את משה", לשם מה הכתוב חוזר על כך? אלא - אמר רבי אליהו - כאשר אדם מקבל מאת המלך משרה כממונה על עסקי הציבור, ומכח תפקידו הוא מחלק הוראות ופקודות לאנשיו, יש בכך משום כבוד גדול עבורו. בכך מעמדו מתנשא ומתרומם בעיני המון העם. לא כך נהג משה רבינו, על אף שהקדוש ברוך הוא הפקיד אותו כממונה על מלאכת הקמת המשכן, לא נטל כבוד וגדולה לעצמו ולא החשיב את המשרה החשובה כשררה אלא ביצע את המוטל עליו רק משום שכך ציוה אותו ה'. לכן - סיים רבי אליהו - התורה מעידה עליו בפרשה זו לא פחות משמונה עשרה פעמים שעשה כן "כאשר צוה ה' את משה"!

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

את מלאכת הקדש ראוי לפאר

"כל הַזֶּהב הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָה בְּכָל קְוֵאֶת הַקֶּדֶשׁ" (לה, כד) מדוע מזגישה התורה "בכל מלאכת הקדש", הן פשיטא שמדובר כאן על מלאכת הקדש, ודי היה לומר "כל הזהב העשוי למלאכה"? נבאר את הדברים על פי משל: אדם אחד, עשיר מופלג, היה נוסע לכל מיני ירידים במדינות הים. לאותו עשיר היה בן, שגברו געגועיו אל אביו, והיה בוכה ומבקש, "אבא, בבקשה תישאר עימנו כאן! למה אתה עוזב אותנו, אבא?" הסביר לו אביו, שמחמת מסחרו נאלץ הוא לנסוע, והבטיח שישתדל לשוב מהר ככל האפשר. פעם אחת, בהיותו ביריד גדול בחו"ל, ראה האב ארנק יפה ביותר, עשוי מזהב ומשובץ ביהלומים. קנה האב את הארנק, הביאו מתנה לבנו ואמר לו: "דע לך, בני. ארנק זה יקר הוא מאד, ומרוב אהבתי אליך קניתי עבורך. בארנק זה תוכל לשמור את השטרות ואת המטבעות, שאני נותן לך לעיתים מזומנות, עד שיצטבר אצלך סכום ניכר." הן שמח מאד במתנה. כידוע, דרכם של ילדים למהר ולהראות לחבריהם מתנה יפה שקיבלו, שאם לא כן מה שווה המתנה?! אף בנו של העשיר עשה כן. לקח את הארנק לכיתה, והתגאה בפני החברים. היה שם ילד שהתקנא בו. הלך הביתה והפציר באביו, חזור והפצר, שיקנה לו ארנק בדומה לזה. אותו אב היה מן ההורים שאינם יודעים לטרב לילד. לקח אפוא את כל כספי חסכוניותו, ונתן לילד כדי שילך לקנות ארנק כמו שיש לחברו העשיר. הלך הילד לחנות המתמחה בפריטים יקרים ויוקרתיים, ותיאר בפני המוכר את הארנק שהוא חפץ לקנות. "תגידי לי, ילד", אמר לו המוכר, "למה אתה צריך ארנק כזה יקר?" ענה לו הילד, "לחבר שלי יש כזה..." "גם כן תשובה..." אמר המוכר לעצמו, אך לילד אמר: "מי זה החבר שלך?" "הבן של העשיר פלוני..." הביט בו המוכר ואמר לו בתוכחה: "לבן של העשיר יש מה לעשות עם הארנק, שהרי אביו משפיע עליו כספים מרובים, והוא מניחם בארנק. אבל אתה, אם יהיה לך ארנק כזה, מה תעשה בו?!"... הקדוש ברוך הוא, מלך מלכי המלכים, משרה את שכנתו על המשכן, ומאחר והשכינה שורה שם, ראוי שיעשה המשכן ברוב פאר והדר, ויהיו בו כלים מזהב. להבדיל, הגויים הרשעים בונים להם כנסיות ומסגדים מפוארים, ומקושטים אותם בזהב, אך אין זה שום תועלת מאחר ו"הם משתחווים להבל וריק...". "הבל" רומז למוסלמים, שמתפללים למכה, ו"ריק" – בגימטריא יש"ו, ורומז על הנוצרים. על פי זה ניתן לבאר: "כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש" – הזהב הזה הוא לא למלאכה של הבל ורעות רוח ח"ו, אלא ל"מלאכת הקודש", שראוי להדרה ולפארה.

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

עזרה בבית (ב)

בית הוא מערכת שבה כל אחד תורם את חלקו למען כולם.

אין שום הגיון בכך שחלק מבני הבית יבשלו, ינקו ויסדרו, והאחרים לא יתרמו כלום. חשוב שיהיו בבית תפקידים מוגדרים, שאינם נתונים לוויכוח. על כל ילד לדעת, כי הואיל והוא נהנה בבית, הוא גם חייב לתרום, אפילו בתחומים שבהם הוא באופן אישי לא נהנה. לדוגמה: אין צדק בטענה – "למה עליי לטוֹף כלים, אם לא אכלתי?" צריך להיות ברור כי האחד שוטף את הבית לכולם, השני מקפל כבסים לכולם, והשלישי עורך קניות בשביל כולם – כל אחד בתפקידו דואג לכולם. אוי ואבוי לבית שבו כל אחד דואג רק לעצמו. הילדים יקלטו שכך עובדת המערכת, ועל כל אחד לתרום בתחומו. ככל שהדברים יהיו ברורים ומוגדרים יותר, כך יהיו פחות ויכוחים. ילד שיש לו אפשרות לערער על ביצוע תפקידו, יתקשה לבצע אותו במקרים שבהם לא נותר לו. לעומתו, ילד היודע שהתפקיד הוא חלק מסדר היום, ללא שום אפשרות להתחמקות, יבצע אותו ביתר קלות.